

abonnement pour un an

350 Piastres

Edition spéciale. 500 ptrs.

Adresse :

« Idjtihad » Constantinople

Téléph. St. 865

XXIII ème ANNÉE

15 Fevrier 1928 No. 246

اجتهاد

علمی، ادبی، اقتصادی، صناعی، صحی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [24 نسخہ]

تور کیا ایچون 2 بچق، خارج ایچون
3 بچق، اعلا کاغذ لیسسی 5 لیرادر.

ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلندہ « اجتہاد ثوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی اوچنچی سنہ

نومرو ۲۴۶-۱۵ شباط ۹۲۸

(توماس ہاردی) نك ٹولوى

والدہ سی طرفندن سیوہ تن Swetmen و چاہلہ Childs عائلہ لرینہ مربوط ایدی۔ بو ایکی عائلہ چوق زمان اوحوالینک شمال غربیسنده مہلبوری اوسموند جوارندہ اراضی تصرف ایتشلردی۔ ایشته بو طانماش دلیقانی «وہ سسقس» ک مستقبل شاعری ایدی۔ طوغدینی مملکتی ایلک دفعہ ترک ایدہ رک بریتانیا ایپراطورلنی پای تختندہ طالعی تجربہ بہ کلیوردی۔

یکی کلنک پدری، ابنہ متعہدی ایدی و اوکوبلی صنعتکارلر عرفته منسوب ایدی کہ بوکون عرفلری غائب اولمشدر۔ وقام صاحب ملک ایلہ کوبلی آراسندہ بر موقع اشغال ایدر۔ بودورده اہالی پک تحف زمانلر کچیر یوردی۔ اسکی عالم چکیلوب کیدیوردی۔ دورسہ تشایر، آطہ نك دیگر حوالیسی کی انکلیز زراعت اصولنک ترقیسی نتیجہ سنہ دوجار اولمش وچو جلقندہ موسیو ہاردی متادیا غائب اولتی اوزرہ اولان و فقط کچمش عصرک خاطرہ سنی محافظہ بی و مخالف حرکتی تجربہ ایدن بر جمعیت قارشوسندہ بولونمشدر۔ دورسہ تہ یکی فکر کیریوردی۔ ۱۸۴۲ دە عملہ صنفی موقع اقتدارہ کچدی و مظفریتندن صوکر ایلک حرکتی بوغداى اوزرینہ رسومی قالدیرمق اولدی۔ یاپیلان برشمندوفر خطی اسکی حاللرہ صوک ضربہ بی اوردی۔ لکن کری قالان اہالینک یکی واسطہ نقلیہ دن استفادہ یولنی آکلاہ بیلملری ایچون بش آلتی سنہ کچدی۔ اووقت وادیدہ مواردات تأسیس ایتدی؛ لوندرہ ایلہ ودیکر بیوک شہرلرلہ مبادلات باشلادی۔ لکن قبر حیاتی عینی زماندہ اسکی لطافتی غائب ایدر؛ آرتق اسکی لسان ھان قونوشولماز، چوجقلا آنا بابالرینی کوچلکک اکلارلر۔ آرتق مایسک برندہ آغاچ اطرافندہ دانسلر یوقدر؛ اسکی باطل اعتقادلر، نوئل ماسککلرندن اثر قالمامشدر۔ کلیسا شرفیجیلرینک یرینہ ارغنون چالان قیزلر قائم اولمشدر۔ ھر بازار اوطوردقلری یردن خیلی اوزاق کلیسیاہ، ھوا ناصل اولورسہ اولسون، کیدن بو آداملرک صداقتی حقیلہ تقدیر اولونامشدر۔

موسیو ہاردی ھنوز پک کنج ایکن کوبلی قیزلر طرفندن سوکیلیرینہ مکتوب یازمق ایچون آرانیردی۔ «بنی چوجقلمدن دولای انتخاب ایدرلردی، چونکہ اکلادان مکتوبلری یازار وجوابلرینی اوقوردم۔ بن اونلر ایچون عادی بریازی ماکنہ سی ویا ایچنہ سوز سوبلن فونوغراف ایدم؛ واقعا پک آز برشی اکلایوردم و یازدیم و اوقودیم شیلرہ پک جزئی علاقہ کوستریوردم۔ کنج ہاردی اورمانلردہ کزینیردی۔ سرنیخا کلامق ایستدیکی طبیعتہ متادیا یقین بولونعاسی، ایلک حیاتک تجربہ سنی اوکرنگکہ مساعد اولمش ایدی۔ مستقبل استعدادینک مشکلاتی زائل اولیوردی و غائب اولان عائلہ شرفنک خاطرہ سی قدرک ضربہ لرینہ وتبدلاتنہ قلبندہ موافقتی وجودہ کتیریوردی۔ دیگر طرفندن تحصیلدہ اہال اولونامش ایدی۔ دورچستر مکتبنہ دوام

بیوک برمحور، بلکہ مارسہل پروست ایلہ برابر، معاصر رومانجیلرک اک بیوک وفات ایتدی۔ توماس ہاردی یالکز [مجهول یہودی] Tess d'Urberville رومانلرینک محرری دکلدی، زمانک المقتدر شاعرلرندن بری ایدی۔ سکسان یدی یاشندہ (دورسہ تشایر) وبللاسندہ صوک نفسی ویردی۔ اوچ سنہ اول اورادہ کندیسینی ادبی حوادث غزتہ سی محوری موسیو فرہ دریق لوفہ ور زیارت ایتشدی۔ بوملاقات مناسبتیلہ یازدینی مقالہ دہ اکلادیغہ کورہ Maxe Gate کندینی کوتوردن شوفور، سنہ لردنری ھیچ راجنی نك قبول ایدلمدی برمسکنہ دخوانی کورونجہ پک شاشمشدی۔ چونکہ توماس ہاردی تمامیلہ ادبیات عالمندن چکیلمش یاشایوردی۔ ینہ مقالہ سندہ فرہ دریق لوفہ ور یازارکہ: «ھیجام بیوک ایدی۔ حیرتم اوندن آشاغی دکلدی۔ توماس ہاردی کلہجک حزیراندہ سکسان بش یاشنہ کیرہجک... بوملاقاتنر اٹناسندہ ابراز ایتدیکی شایان تعجب اثر حیاتیہ انتظار ایغہ کہ حقم یوقدی...»

بووسیلہ ایلہ توماس ہاردینک حیاتیہ دائرہ موسیو (ژہ رار دو قاتالونی) نك یازدینی مقالہ یی ترجمہ ایلہ اجتہاد قارئینہ تقدیم ایدیورز:

توماس ہاردی حیاتی آناری

انکلیز ادبیاتی ماتم ایچندہ در؛ توماس ہاردی، مانشک اوتہ طرفندہ کی محررلرک الکسنی ٹولدی۔ Tess d'Urbervilles، وطنہ عودت، (قاستر بریج بلدیہ مدیری)، (مجهول یہودی)، (حیاتک اوافق استہزالی)، (ایکی ماوی کوز)، (یشیل سایبان آلتندہ) رومانلرینک مؤلفی۔ بورادہ یالکز فرانسیزجہ ترجمہ ایدلش اثرلرندن بحث ایدیورز۔ شیمدیکی انکلتزہ نك الشجالب دقت ادبی شخصیتلرندن بری ایدی۔

اوھم شاعر، ھم رومانجی وھم فیازوف ایدی۔ آزچوق مصراقی برحکایہ نقل ایتمکک قالمالزدی؛ اونی تیتزہ ین حساسیتیلہ توسیع ایدر، جانانڈیرردی؛ وقعہ نك اشخاصنہ حقیق برطور ویرردی؛ اونلری ھم بزم یاغزہ کتیریر، ھم ایلری سورردی۔ او صورتدہ کہ بونلر عینی زماندہ فردی حیات ایلہ عمومی حیاتی وقایعک حیاتی ایلہ فکرک حیاتی یاشاپور کبی کورینورلردی۔ بو یوزدن بزی ایکی قات متأثر ایدرلر۔ فعل و حرکتلرینہ آتشین برمصراق ایلہ باقارز و یاپدقلری افعال بزی دوشوندریر؛ اونلر مادی و معنوی درلر و آرقہ لرنده بتون انسانیتک اضطرابی کوریورز ظن ایدرز۔

صوک عصرک اورتہ سنہ دوغری لوندرہ ینہ تخمیناً یکری یاشندہ بر دلیقانی اولارق کلدی؛ عرق، تولدی و تربیہ سی اعتباریلہ انکلتزہ نك جنوبندہ کاش دورسہ تشایر قوتلغہ منسوب ایدی۔ چون لوہاردی دن بری پدری اورادہ اقامت ایتش ایدی۔

ایدیوردی که بر بحران تام ایچنده بولنان مکتبک یالکزدردت طلبه سی واردی .

موسیو هاردی ایلك سنه لرك متوسط تحصیلی کندی کندینه اكال ایتدی و طبیعی غریزه ، متباقیسی پایدی و کندیسنگ « ماکنه کبی تحصیلک هر سنه چیقاردینی قصور سزمنه لر » دن بری اولاسنه مانع اولدی . بو خصوصده والده سنکده معاوتی کورولدی وادی ذوقلرنده اوغلنی تشویق ایتدی . صرف چوجقجه کتابلردن صوکر اوغلنک الله ویردیکی ایلك کتاب ، ویرژیلک (درایدن) طرفندن ترجمه ایدلش آثاری ایدی . بو کتابی چوق سوردی . چوجق اون ایکی یاشنه کلدیکی وقت اوکابر صریبه فرانسزجه درس ویردی . عینی زمانده مملکتک لسانی اوکر نیوردی . وایشته بوزمانده درکه دورسه تشار کویاوسی حقنده کی نوطلرینی اونلرك دینلی بیلک ، صمیمیتک بویکتا آناختارینه مالک اولق سایه سننده طوبلادی .

کنج چوجق اون آلتی یاشنه قدر بویله یاشادی ؛ بویاشده اوکنده زحمتی وسرت منظره لی برچالیشما زمانی آچیلیر . بر صنعت انتخاب ایتک واکمکنی قازانق لازمدر . لکن یارینی تأمین ایچون نه اولورسه اولسون یاغایه مهیا بعض کنج لرك عکسنه اوله رق موسیو هاردینک معین بر فکری واردی . کندنده معمارلغه دوغری بر میل وانجذاب حس ایدیوردی . وپدری اوغلنده رسمه بعض صریبه استعداد کوردیکندن و بو مسلک اصحابی ايله مناسبتی اولدیفندن اوغلنی چالیشدیرمق ایچون اوینه آلمانی قبول ایدن دورچسترده بر معمارک یانه کوندرمکده تردد ایتدی . بو زمانده دلیقانی برقچ شعر یازار . لکن محرر اولق هنوز خاطرندن کچمز . ده داون مجهول وادیاتده بی بهره اولان بو کویلی چوجنی رومانچی اوله جفنی برکون ایچنده کشف ایده مزدی . معماری صنعتنه چالیشمق لازمدی و بونک ایچون ظهور ایدن بر وسیله دن استفاده ايله یکر می بر یاشنده ابکن لوندریه غوتیک مکتبی مدیری سیر آرتور بلومفیلک یانه طلبه صفتیله کیتدی . انکلتزنک ۱۸۶۰ ده کنج فکرلره تأثیر قطعی بر اقان درین بر بحران معنوی کچیردیکی ائاده اونی اوراده بولوروز . او وقتکی بیوک بریتانیا بر طرفدن خیال و هیجان و دیگر طرفدن عقل و منطق و نظام و ترتیب احتیاجی آراسنده اهتر ایدیوردی . دیانت فکری و علم فکری قارشولاشیور و بکدیگر یله یورولمایان برشدتله بوغوشیورلردی .

یسقوس (ویلتر فورسه) و فیزیک عالی (هوکسلی) ک توکنمز مناقشاتنه آتیلور ، وقوشرانلرنده بولنان مستعینک هوس و دقتلرینی کندیلرینه جلب ایدیورلردی . الهیاته دائر مسئله لر مناقشاتنی تشکیل ایدیوردی ، کنج لرده اعتقاد غریب بناسی « صارصیلدنه و پارچه پارچه دوشمکه » باشلا یوردی . وه ستمینستر کلیسا ساندنه (استانه) یک وسن پول قاته درالنده (لیدرنه) ک سوزلری ، بیکارجه اشخاص طرفندن فوق العاده اهمیتله تعقیب ایدیلورلردی .

علم ، ابتدا بر زمرة قلیله منحصر اولدینی حالده کیت کیده

افکار منوره نک بر چوغنه نفوذ ایتدی ، بو عصرک باشلو حاکمی اولدی . وعنه ايله آچیقندن آچیغه مجادله کیریشدی . تاریخی تحولات ایچون علم ، یکی شکللر تثبیت ایتکه اوغراشدی . لکن جعیت ، هر نه قدر تجارت و صنعت قانونلرینه تابع بولنش ایهده تماماً ابتدائی بر تشکیلاتی اولان بر آمپیریزم دن یعنی تجربه دن خارجه چیقماز ، و بوترقی امیدندن خلق یالکزر بر ذوق سفاقت اشتها سی صاقلارکه بیوک قوه محرکه سی پارادر . فرالیچه و یقتوریا زماننده کی بوتایل اوراده بر احتسزلق خلق ایدیوردی . باخصوص که یارینه ، داعی بر قرار سزلفدن مسعود بر آسودکی به کچمک ممکن دکلدی . آچیق بر اندیشه موجوددی . اقتصادی تحریکات بوکا بهانه ایدی انکلتزه بر اختلال عرفه سننده کبی کورنیوردی . پاپاسلرک چوغنی شخصی مطالعاته ضروری فدا کارلرلر یایمق لزومی بیلدیردیلر و positif مثبت اصوللری دین نظریه لریله تألیف ایچون اوغراشدیلر . بر طاقم منوران انجیل الهاماتی تازه لکم وبتون مسئله لری عینی زاویه آلتنده تدقیق ایتکی تجربه ایتدیلر . بعض الهیات عالملری خریستیانلقدن اجتماعی تمایلی و انسانیت پرورانه فعالیتی دهه موقتاتیک بر حرکت یایمق ایسته دیلر . بتون بو حرکات و تشبیهات و او صرهده نشر اولنان بعض کتابلر و (رونان) ، اشتراغوس ، وفوئرباخک فلسفه سی و داروین و طلبه سی طرفندن ادعا اولون اجناسک تحول قابلیتی اورتودوکس دینک تاریخ عالم حقنده کی ایضاحاتنه مخالف دوشیوردی . توماس هاردی بو صورته چوجوقلق اعتقادی غائب ایتدی . او وقت توها تکزده ضیاعنی و کندینک انسان سحیه سیله چوجوقلغنک ساده محیطی آراسنده آشیلما سی غیر قابل بر ورطه آچیلدیفنی کورور . هاردی حسیاننده واک صارصیلداز مسراتنده انکماره دوچار اولدیفندن کندی کندینی طولایلر قلوبنک موازنه سز لکندن قورتولمغه چالیشدی . لکن هر طرفدن تهاجم ایدن عصری ثلاثک اوکنده مقاومتنه جرأت ایده مدی . کندینه مخصوص یکی بر فردیت آزادی ؛ و اوکا نائل اولق ایچون چوجوقلغنه کنج لکی آراسنده بر اتحاد حصولنی تجربه ایتدی . بو مناسبت آرزوسنی ، بو اطمئنان صوسزلفنی ، بو حقیقت هوسنی صنعتکارانه افاده یه مقتدر اولدی . ۱۸۶۷ ده (دورسه) ده Weymouth به برلشدی . فقط دائماً ادبیات ايله معمارلق آراسنده متردد . انشا آتده دوام ایتکه برابر بر رومان یازار . بونک عنوانی :

the poor man and the lady ایدی (فقیر آدم و خانم) و جمعیت علمبنده اختلاللکارانه برچوق افکار ايله مالی ایدی . مسوده نک تودیع اولندینی مطبعه ده بو کبی مسوداتی او قویان (ماره دیت) بوکنانی شایان طبع بولدی لکن کنج محرری نردینه دعوتله اوکا خلقه کندینی طانتدیرمق ایچون دهه آرزوت یازماسی مناسب اولوب اولیه جفنی دوشونمسنی نصیحت ایتدی . نتیجه شو اولدی که هاردی اثرینک اعاده سنی ایسته دی * واونک بیرنه Desperate Remedies (طاغیلش دوالری) یازدی . کتاب نظر دقتی جلب ایتده . نصلکه under the

دهادون موسیو هاردی «Maxe Gate» ده اقامت اید پوردی .
بوراسی دورچستردن بر قاچ فرسخ اوزافده برمسکن ایدی .
برقاچ سیاحتی استنا ایدله جک اولورسه ۱۸۸۵ سنه سندنبری
اوراده یاشاپوردی . کندی رومانلرینه چرچیوه خدمتی کورن
ملکتندن ایرماق اصلا ایسته . پوردی . بو بیوک آدم اوراده
شان و شهرتک الک بیوک مرتبه سنی طایبق سرتندن صوکر اسکسان
یدی یاشنده قولشدر .

ژرار دو فالونی - ا. ح. عالیشان

green wood tree (یشیل اورمان آغاجی آلتنده) اسمنده کی
اثری ده مسکوت کچدی . لکن بو صوک اثر Cornhill
magazine نام مجموعه محررلردن بری طرفندن اوقونق طالعنه
مظهر اولدی . محرر، رساله مدیری Leslie Stephen ه
بوندن بحث ایتدی . بونک اوزرینه مدیر موسیو هاردی یه
بررومان سپارش ایتدی . بو Far from the madding
Crowd (چیاغین خلقدن اوزاق) ایدی که تام موفقیت قازاندی .
ژورژالیوت بونی Spectator ده تقدیرکارانه بر لسان ایله
شنا ایتدی . ایسته بیوک برمساک ادینک باشلانغیجی بویه اولدی .

تورک موسیقیسنک عرب موسیقیسنه تأثیری

استاد محترم علی رفعت بک افندی یه
ایتمش اولدیغنی کوردم . بو درجه تأثیری اولدیغنی دها
اول بیلیمورد . احتمال که چوقاری ده بیلیمز . بناء علیه
تورک موسیقیسنک عصر حاضر تاریخنه خدمت ایتک
فکرلیله مذکور مقاله یی - توسیعاً - تورکجه یه ترجمه
ایتمه یی مناسب کوردم .

بو مقاله یی یازان ذاتک بو عصرده مصرده یتیشن
بیوک خواننده لردن مشهور (عبدالمولی) نک ترجمه
حاله دائروردیکی معلوماتدن آکلاشیلیور که مصرده فن
تغنی اون برنجی عصر هجریده حلب اهالیسندن (شا کر
افندی) نامنده بر ذاتک اورایه کوتوردیکی بعض موشحدر
وقدوددن عبارت ایدی . موشح ایکی قافیه لی ، ایکی بحر
ویا یر بحرک ایکی ضربی اوزرینه نظم ایدلمش شعر
دیمکدر که برنجی قافیه اوزرنده طورولور ایسه مستقیم
بر شعر ، ایکنجی قافیه اوزرنده طورولور ایسه دیگر
ضربدن اولمق اوزرینه مستقیم بر نظم اولور . وقیله
اندلس شعراسنک نظم ایتدکلری غرامی موشحدر بک
زیاده مشهور و زبازددر . موقع مساعد اولسه ایدی اولطیف
موشحدردن بر ایکسینی بورایه نقل ایدردم . (قدود)
ایسه کلامی فصیح ، اعرابی صحیح اوله رق عوام شریقلرینک
وزنی اوزرینه نظم اولنان شیلردر . سوریه ، عراق
وعربستانک بر چوق یرلرنده ، مصرده بونوع شریقلر
بک زیاده متداولدر . باشقه لهجه ده ، باشقه وزن
ونعه لرده عادتاً آناتولیده پارمق حسابیله وجوده

بو کونکی عرب موسیقیسنک اک مترقی ساحه سنک
مصر قطعه سی اولدیغنی معلومدر . حق مشهور بر سوز
واردر که خواص آرسنده زبازددر : «عرب شریقلری
مصرده طوغار ، سوریه یی دولاشدقن صوکره حابده
کومولور» . معلوم اولدیغنی اوزره صنایع نفیسه ضروریاتدن
اولدیغنی ، بالعکس تجملات و تکملاتدن ، یعنی زینت
ورفاه شیلردن معدود اولدیغنی ایچون ملتک ثروتی ایله
بک زیاده علاقه داردر . عرب موسیقیسی آنجق عربلر
حاکمیت و ثروت صاحبی اولدقن صوکره روم و عجم
موسیقیسندن توره مش ، ملتک ثروتی یوکسک بولوندجه
تعالی و تکمیل ایتمش ، ثوتک اضمحلالی ایله اوده
اضمحلال ایدوب کیتمشدی . بو کون عرب مملکتلری
آرسنده اک زنکین قطعه مصردر . عصر حاضرده عرب
حسن خطی ، عرب حافظلغی ، عرب موسیقیسنی ، عرب
فن تصویرینی ، عرب هیکلتراشلغنی ، عرب تیاتر جیلغنی
اوراده آرامق لازمدر . چونکه اوراده کی زنکینلک بو
صنایعی واربابی ممکن اولدیغنی قدر بسله یه بیلور . دیگر
بر عرب مملکتنده او اقتدار یوقدر و اولدیغنی ایچون
مصردن فیض آلیر .

اخیراً اله کچن (مصر الحدیثه المصوره) نامنده کی
عربیجه مجموعه ده (مناسترلی حسین حلمی) امضاسیله نشر
اولنان بر مقاله ده شوصوک عصر ظرفنده تورک موسیقیسنک
عرب موسیقیسنه - عادتاً احیا کار - بیوک بر تأثیر اجرا